

άφταρινα ἡ, ἀμάρτ. ὑφταρινα Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἄφταρος καὶ τῆς καταλ. -ῖνα.
Ἄφτάκλα, ὁ ίδ.

άφταριμιστα ἐπίρρ. Κρήτ. ἀχθάριμιστα Κρήτ. (Σφακ.) ἀθηριμιστα Κρήτ. ὑφτάριμιστα Κύθν. Τῆν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄφταριμιστος.

Χωρίς βασκανίαν: Φρ. Ἀφτάριμιστά σου - του! κττ. (εὐχὴ πρὸς ἀποτροπὴν τῆς βασκανίας) Κρήτ. Χίος. ὑφτάριμιστά του! Κύθν. Τῆν.

άφταριμιστος ἐπίθ. Κάρπ. Κρήτ. Κύθν. Τῆν. Χίος ἀρχάριμιστος Κρήτ. ἀθηριμιστος Κρήτ. ἀθηριμιστος Λέσβ. (Πλοιμάρ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *φταριμιστός <φταριμιστώς.

Ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τῆς βασκανίας, ἀβάσκαντος ἔνθ' ἀν.: Ἀφτάριμιστος νά 'σαι! (νὰ μὴ βασκαθῇς!) Χίος. || Φρ. μετὰ τῆς προθέσεως εἰς: Αὐτὸς εἶναι 'ς τ' ἄφταριμιστά του (ποῦ νὰ μὴ βασκαθῇ!) Κρήτ. Παλληκάρι 'ς τ' ἄφταριμιστά του (ἐξαιρετος νέος) αὐτόθ. Κόρη 'ς τ' ἄφταριμιστά της (ώφαιοτάτη) Κάρπ.

άφταρος ὁ, σύνηθ. Θηλ. ἄφταρα σύνηθ.

Μεγεθ. τοῦ ούσ. ἄφτι διὰ τῆς καταλ. -αρος.

Μεγάλο ἄφτι. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἄφτάκι 1.

άφταρις ὁ, Πελοπον. (Λάστ.) κ. ἄ.

Μεγεθ. τοῦ ούσ. ἄφτι διὰ τῆς καταλ. -ας.

Ο ἔχων μεγάλα ἀφτιά: Παροιμ. Ὁ λωβὸς ἄντρας ἄφταρις, ὁ λωβότερος ἀχειλᾶς. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἄφταρᾶς 1.

άφταστος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἄφταστος βόρ. ίδιώμ. ἀνέφταστος Ἡπ. ἀνέφταστος Ἡπ. Θεσσ. ἀνήφταστος Κύπρ. ἄφταχτος πολλαχ. ἄφτακτος Τῆν. ἄφταγος Θράκη. (Σηλυβρ.) ἄφταχος Κρήτ. Ρόδ. ἄχταφος Κρήτ. ἀνέφταγος Πελοπον. (Γορτυν.) ἀνέφταχος Ἀδάμ 'Απὸ τὸ χωρ. 5.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπιθ. ἄφταστος. Διὰ τοὺς τύπ. ἀνέφταστος, ἀνήφταστος ίδ. ἀ- στερητ. 1 δ. Τὸ ἀνέφτακος ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἄφτακος, δπερ διὰ τὸ ἔφτακα ἀδόρ. τοῦ φτάγω.

Α) Παθ. 1) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν δύναται τις νὰ φθάσῃ, ταχύπους Πελοπον. (Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ.): Εἶναι ἄφταστος 'ς τὸ δρόμο Μάν. 2) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν δύναται τις νὰ φθάσῃ ἔνεκα τῆς εἰς ὑψος συνήθως ἀποστάσεως πολλαχ.: Ἐκεῖ ποῦ τό' βαλες εἶναι ἄφταστο. ἄφταστες φωλεῖς πολλαχ. Ἄστρο ἄφταστο ΚΠαλαμ. (Υμν. 'Αθην.) 88. ἄφταστες ἀπ' ἀνθρώπους κι ἀπὸ κατοίκια τράνεναν οἱ κάππαρες 'ς τὴ φάχι τοῦ βουνοῦ Λεξ. Δημητρ. || Παροιμ. ἄφταστα ἥταν τὰ σταφύλια κι ἄγουρα τὰ λέει ἡ ἀλεποῦ Λεξ. Δημητρ. 3) Ὁ μήπω συλλεχθείς, ἐπὶ καρπῶν δρεπομένων διὰ τῆς χειρὸς ἐκ τῶν δένδρων Εὔβ. (Αὖλωνάρ. Κονίστρ.): Ἐχω τὰ σῦκα ἄφταστα. 4) Ὁ δραστήριος ἐν τῇ ἐκτελέσει ἔργου Πόντ. (Τραπ.)—Λεξ. Περιδ. Συνών. ἀσύφταστος Α2β. 5) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν δύναται τις νὰ πλησιάσῃ, ἀπρόσιτος Μακεδ. (Βλάστ.) κ. ἄ.—ΓΞενοπ. Ἀναδυομέν. 191: Αὐτὰ δύμως ἥταν ἀκόμα πρὸ βαθεῖα 'ς τὸν γκρεμόν, ἀκόμια πρὸ ἄφταστα ΓΞενόπ. ἔνθ' ἀν. 6) Ὁ λίαν ἀποτελεσματικός, ἐπὶ φαρμάκου κττ. σύνηθ.: ἄφταστο γιατρικό σύνηθ. ἄφτακτο πρᾶμα Τῆν. Τὸ διάβασμα τοῦ παπλᾶ 'ς τὲς ἀρρώστες ἔνι ἄφταστον Κύπρ. 7) Ἀνυπέρβλητος, ἀπαράμιλλος πολλαχ.:

Γυναικα ἄφταστη 'ς τὸ νοικοκυρειό Πελοπον. (Μάν.)|| Ποίημ.

Στὰ κοῦρα πρωτομάστορας καὶ 'ς τοὺς χωσὲς τεχνίτης καὶ καστρομάχος ἄφταστος καὶ δράκως τῶν πολέμων ΚΠαλαμ. Φλογέρ. βασιλ. 120.

Β) Ἐνεργ. 1) Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἔφθασε σύνηθ.: Εἰν' ἄφταστος ἀκόμη. Τὸ βαπτώρι εἰν' ἄφταστο ἀκόμη. ἄφταστο γράμμα. 2) Ἐκεῖνος ποῦ εἴθε νὰ μὴ φθάσῃ, εἰς ἀρὰς Ἡπ. Θεσσ. Πόντ. (Κερασ.) Ρόδ.—Ἀδάμ ἔνθ' ἀν.: ἄφταστος νὰ εἰσαι! Κερασ. Ποῦ νὰ μὴ φτάσῃ δ ἄφταστος! Ρόδ. Ποῦ 'ν' δου τ' ἀνέφταστον; Θεσσ. Βρὲ ἀνέφτακα, τὰ λέω, ποῦ μὲ κάνετε νὰ πλαντάζω ἀπὸ τὸ κακό μου, ποιὸς ἔφραγε τὸ κρέας; Ἀδάμ ἔνθ' ἀν. 3) Ἐπὶ καρπῶν, δ μὴ ὠριμάσας, ἀωρος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): ἄφταστα καρδύδα - μῆλα - σῦκα κττ. Συνών. ἀγένητος 3, ἀγινος 2, ἀγίνωτος 3, ἀγουρος Α 2, ἀκάμωτος 2, ἀψητος, ἀντίθ. γινωμένος (ιδ. γίνομαι), καμωμένος (ιδ. κάνω), φταστός, ψημένος (ιδ. ψήνω), ωριμος. 4) Ὁ μὴ ἀποκτήσας σκληρὸν κέλυφος, ἐπὶ φοῦ προώρως γεννηθέντος Πελοπον. (Κλουτσινοχ. Τρίκκ.) κ.ἄ.: ἄφταστο ἀβγό. 5) Ὁ μὴ φθάσας εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν Πελοπον. (Τρίκκ.) Σάμ.: ἄφταστο παιδί Τρίκκ. ἄφταστον κουράτος' Σάμ. 6) Ὁ μὴ ζυμοθείς καλὰ ὥστε νὰ φουσκώῃ ψηνόμενος Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.): ἄφταστη πίττα. 7) Μεταφ. δ μὴ ὠριμος τὸν νοῦν, ἀκριτος, ἀστόχαστος Θράκη. (Σηλυβρ.) Κύθν. Μακεδ.: Παροιμ. ἄφταγος δ νοῦς, διπλὸς δ κόπος. Συνών. ἀβολος Β 2, ἀσκόπευτος 2, ἀσκοπος 1.

Γ) Ούσ. 1) Ὁ τόπος εἰς τὸν ὅποιον δὲν κατορθώνει νὰ φθάσῃ τις Θήρ. Κρήτ. Ρόδ. κ.ἄ.: Νὰ πάς 'ς τὸν ἄφταστο! (ἀρά) Θήρ. || Φρ. ἄφταχα τοῦ γῆς (τὰ καταχθόνια, τὰ τάρταρα) Κρήτ. Ρόδ. Συνών. ἀσύφταστος Β 1.

2) Ούδ. ἄφταστο, ἐντομόν τι δηλητηριῶδες προξενοῦν ταχὺν θάνατον (δηλ. ἐντομον τοῦ ὅποιου τὸ δῆγμα δὲν προφθάνει τις νὰ θεραπεύσῃ) Χίος.

άφτατε ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. φτατὲ <φταίνον. 'Ο μὴ ψημένος, ἀψητος, ώμός.

άφτεά ἡ, Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἄφτι καὶ τῆς καταλ.. -έα, δι' ἥν ίδ. -εά. Κτύπημα διὰ τῆς παλάμης εἰς τὴν παρειάν: Γνωμ. 'Ο Θεός νὰ σὲ φυλάῃ ἀπὸ σιρασῦ φαβδέαν κι ἀπὸ κουτσοῦ ἄφτεαν.

άφτεδας ὁ, ἄφτεάς Ζάκ. ἄφτεδας Κεφαλλ. κ.ἄ. φτεδας Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἄφτι καὶ τῆς καταλ.. -εάς.

1) Ο ἔχων μεγάλα ἀφτιά ἔνθ' ἀν. 'Η λ. καὶ ώς παρωνύμ. Κεφαλλ. καὶ ἐπών. Πειρ. Σάμ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἄφταρᾶς 1. 2) Σκύλλος μὲ μεγάλα ἀφτιά ἄγν. τόπ. Συνών. ἄφταρᾶς 3.

άφτειασίδωτος ἐπίθ. κοιν. ἄφτειασίδωτος σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *φτειασιδωτός <φτειασιδώνω, παρ' δ καὶ φχειασιδώνω.

'Ο μὴ ψιμυθιωμένος.

άφτειαστος ἐπίθ. κοιν. ἄφτειαστος βόρ. ίδιώμ. ἄφτειαστος Εὔβ. (Κύμ. κ.ἄ.) ἄφτειαστος σύνηθ. ἄφτειαστος βόρ. ίδιώμ. ἀνέφτειαστος Θράκη. (Άδριανούπ.) ἄφτειαστος πολλαχ. ἄφτειαγος σύνηθ. ἄφτειαγος βόρ. ίδιώμ. ἄφτειαγος πολλαχ. ἄφτειαγος πολλαχ. βόρ. ίδιωμ. ἄφτειασ Πελοπον. (Μεσσ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. φτειαστός <φτειάνω, παρ' δ καὶ φχειαστός.

1) Ὁ μὴ κατασκευασθείς, ἀκατασκεύαστος κοιν.: "Αφτειαστος δρόμος. "Αφτειαστο σπίτι. "Αφτειαστα παπούτσια - φορέματα κττ. β) Ὁ μὴ ἐπισκευασθείς σύνηθ.: "Αφτειαστο ρολόι σύνηθ. || Γνωμ. Κόρη ἀστόλιστη σὰν ἀφκειαχτη παλεθούρα (σὰν παράθυρον ποῦ δὲν ἔχει βαμμένα ἔξωφυλλα) Αἴγιν. γ) Ἀπαρασκεύαστος, ἀνετοίμαστος κοιν.: "Αφτειαστος καφές. "Αφτειαστο γάλα - φαεῖ κττ. "Αφτειαστη προϊκα. δ) Ὁ μὴ διευθετηθείς, ὁ μὴ τακτοποιηθείς πολλαχ.: "Αφτειαστο δωμάτιο - κρεββάτι - σπίτι κττ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀσυγύριστος 2. ε) Ἀπροετοίμαστος Πελοπν. (Μεσσ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.: Γέννημα ἀφκειαγο γιὰ τὸ μῆλο Μεσσ. "Αφκειαγον ἄλεσμα Αἰτωλ. ζ) Ἀκαλλιέργητος Στερελλ. (Αἰτωλ.): "Αφκειαγον ἀμπέλ". 2) Ὁ μὴ παχυνθείς, ἐπὶ ζώων Στερελλ. (Αἰτωλ.): "Αφκειαγον γ'ρούν". 3) Ὁ μὴ καλλωπίσας τὸ πρόσωπον διὰ ψιμυθίου κοιν.: Γυναικα ἀφτειαστη. β) Ἀκαλλώπιστος, ἀτημέλητος σύνηθ.: Κορίτσι ἀφτειαστο. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀσυγύριστος 2 β. γ) Ἀνευτρέπιστος Ἡπ. (Ζαγόρ.): Τοὺν ἔχουν ἀφκειαστον ἀκόμα (ἐνν. τὸν νεκρόν). 4) Ὁ μὴ τυχῶν τῶν νενομισμένων μνημοσύνων, ἐπὶ ἀποθανόντος Ἡπ.: "Εχου τὸν ἄντρα μ' ἀφκειαστον.

ἀφτέλλι τό, ἀμάρτ. ἀφτέλλι¹ Λέσβ. κ.ά.

Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀφτέλλι διὰ τῆς καταλ. -έλλι.

Μικρὸς ἀφτί. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀφτέλλι 1.

ἀφτερος ἐπίθ. ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι καὶ ἀντίλογ. 44 ΚΠαλαμ. Τραγούδ. πατρ. 124.

'Εκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀπτερος.

Ο μὴ ἔχων πτερά: Ζούδα ἀφτερα καὶ φτερωτὰ ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἀν. "Αφτερες περιστέρες ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀφτέρονυγος, ἀφτέρωτος.

ἀφτέρουγος ἐπίθ. ΙΚακριδ. ἐν Ἀθηνᾶ 38 (1926) 197 οποσημ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. φτερούγα.

"Αφτερος, ὁ ίδ.

ἀφτέρωτος ἐπίθ. πολλαχ. ἀφτέρουτονς Λέσβ. κ.ά.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. φτερωτός.

"Αφτερος, ὁ ίδ., ἔνθ' ἀν.: "Αφτέρωτο πουλλὶ πολλαχ. "Αφτέρωτο ἀγγελούδι ΓΜαρκορ. Μικρὰ ταξίδ. 19 || Αΐνιγμ. Μὰ μητέρα φτιρουτή κάνει γιὸς ἀφτέρουτον κ' ἡ γεδος ḥ-ἡ ἀφτέρουτον κάνει μητέρα φτιρουτή (ἡ κόττα καὶ τ' ἀβγὸς) Λέσβ.

ἀφτὶ τό, ὠτὶν Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ὠτὶ Καππ. (Σῦλατ. κ.ά.) ὠντὶ Καππ. (Φλογ.) ἀφτὶν Μεγίστ. ἀφτὶ κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀφτὶ Καππ. Λέσβ. ἀπὶ Καππ. (Σινασσ.) ἀρτὶ Καλαβρ. ἀστὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) φτὶν Κύπρ. Μεγίστ. κ.ά. φτὶ Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θράκ. (Σαρεκκλ. Σκοπ.) Κάσ. Κῶς Μακεδ. Μεγίστ. Ρόδ. Σύμ. κ.ά. φτὶς Καππ. (Άραβάν.) τὶν Πόντ. (Οίν.) τὶ Καππ. (Σινασσ.) Πόντ. (Οίν.) φτὶ Αθήν. (παλαιότ.) Αἴγιν. Πελοπν. κ.ά.

'Εκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ὠτίον. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ ίδ. ΓΧατζίδ. MNE 2, 322. Κατὰ Κορ. 'Ηλιοδ. Αΐθιοπ. 2, 345 ἐκ τοῦ παρ' Ἡσυχ. αὖς γενικ. αὐτός, ὅθεν αὐτίον, ὥσπερ παρὰ τὸ οὖς τὸ ὠτίον. 'Η λ. καὶ μεσν.

1) Τὸ οὖς ὡς μέλος τοῦ σώματος κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ. κ.ά.) Καππ. (Άραβάν. Σινασσ. Φλογ. κ.ά.) Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οίν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Φρ. Τοῦ τραύνεται τ' ἀφτὶ ἡ τοῦ βγαλα τ' ἀφτὶ (τὸν ἐτιμώρησα, ἐπὶ παιδίου ἀτακτοῦντος). Κοκκίνισαν τ' ἀφτὶ τοῦ (έστενοχωρήθη ἀπὸ αἰσχύνην ἡ ἐντροπήν). Μπῆκαν

ψύλλοι 'σ τ' ἀφτὶ τον (ηρχισε νὰ ὑποψιάζεται). Γελοῦν καὶ τ' ἀφτὶ τον (ἐπὶ τοῦ αἰσθανομένου ὑπερβολικὴν χαράν). Ερριξε ἡ κατέβασε τ' ἀφτὶ (ἐπὶ τοῦ ταπεινωθέντος ἡ κατασχυνθέντος). Τ' ἀφτὶ τον δὲν ἴδρωνει (ἐπὶ τοῦ ἀδιαφόρου, ἀσυγκινήτου καὶ ἀπτοήτου). Εφεξαν τ' ἀφτὶ τον (ἐπὶ τοῦ καταβεβλημένου ἀπὸ ἀσθένειαν). Δὲν ἀδειάζω νὰ ξύσω τ' ἀφτὶ μον (ἐπὶ μεγάλης ἀπασχολήσεως). Πβ. μεταγν. Λουκιαν. Δίς κατηγορ. 1 «οὐδ' ὅσον κνήσασθαι τὸ οὖς σχολὴν ἄγων». Χρεώθηκε ὡς τ' ἀφτὶ (καθ' ὑπερβολήν, ἐκ μεταφορᾶς τοῦ βυθιζομένου που μέχρι τῶν ὀτων). "Απὸ τ' ἀφτὶ καὶ 'σ τὸ δάσκαλο (ἐπὶ βιαίας προσαγωγῆς ἡ ἀμέσου κολασμοῦ ἡ ἀμέσου ἐνεργείας) κοιν. Τοῦ 'δωσε 'σ τ' ἀφτὶ (τὸν ἐρράπισε). "Οταν δῶ τ' ἀφτὶ μον (ποτὲ) σύνηθ. Τοῦ κοκκίνισα τ' ἀφτὶ (τὸν ἐστενοχώρησα πολὺ) Πελοπν. (Φεν.) Πλακώνω τ' ἀφτὶ μον (κοιμῶμαι) Πελοπν. (Πάτρ. Τρίπ.) Κρέμασε τ' ἀφτὶ τον (ἔχασε τὸν ἐνθουσιασμόν του) Θράκ. (Τσακίλ.) Ερριξε τ' ἀφτὶ τον 'σ τὸ νῶμο (έταπεινώθη). Διὰ τὴν χρῆσιν πβ. ἀρχ. Πλάτ. Πολ. 613 C «καταγέλαστοι γίνονται τὰ ὀταν ἐπὶ τῶν ὀμων ἔχοντες») Κρήτ. Δίνω τ' ἀφτὶ μον συχαρίκια (ἐπὶ ἀναγγελίᾳ γεγονότος ἀναξίου λόγου) Πελοπν. (Άνδριτσ.) Δὲν πυρώνει ἡ δὲν τρίζει τ' ἀφτὶ τον (ἀδιαφορεῖ τελείως διὰ τὰ συμβαίνοντα) Πελοπν. (Γορτυν.) Τοὺ κρέμασι 'σ τ' ἀφτὶ τ' (τὸ ἐνθυμεῖται, ἐκ μεταφ. τῶν σκουλαρικιῶν) Λέσβ. Ἐν ἔμεινε φτὶν (πάντες ἀπωλέσθησαν) Κύπρ. "Εδωσέν μον 'πον τὴν καμήλαν φτὶν (ἐπὶ εὐτελεστάτου δώρου) αὐτόθ. Θὰ πιάσῃ τ' ἀφτὶ τον μὲ τὰ δυό τον χέρια (θὰ ζημιωθῇ) Πελοπν. (Τρίπ.) Βαροῦν οἱ φτέρωνται τον 'σ τ' ἀφτὶ τον (τρέχει δρομαίως) Πελοπν. (Πυλ.) "Εφαγα ἡ χόρτασα ὡς τ' ἀφτὶ τον (εφαγα πολὺ) Θεσσ. (Άλμυρ.) Κάνω τ' ἀφτὶ (κολυμβῶ κλίνων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς) Μύκ. Κρασὶ ἐνοῦ ἀφτὶον (οίνος ξινὸς ὅστις πινόμενος προκαλεῖ μορφασμὸν μετὰ τῆς κινήσεως τῆς κεφαλῆς πρὸς τὴν ἐτέραν πλευρᾶν) Κύθηρ. Κρασὶ δηὸς ἀφτὶον (οίνος πολὺ ξινὸς) αὐτόθ. β) Τὸ οὖς ὡς δργανον τῆς ἀκοῆς κοιν. καὶ Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οίν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Φρ. Τὸ πῆρε τ' ἀφτὶ μον (τὸ ἱκουσα). Τ' ἀκονσα μὲ τ' ἀφτὶ μον ἡ τὰ ἴδια τ' ἀφτὶ μον (έγω ὁ ἴδιος). Καὶ πῆρε τ' ἀφτὶ μον ἡ πῆραν τ' ἀφτὶ μον (ἐπὶ τυχαίου ἀκούσματος). Βούτζουν τ' ἀφτὶ μον (ἐπὶ μελλούσης ἀπροσδοκήτου ειδήσεως). Τοῦ τὸ σφύριξαν 'σ τ' ἀφτὶ (ἐπὶ ἀνακοινώσεως κρυψίως μυστικοῦ τινος). Μοῦ φαγε τ' ἀφτὶ (ἐπὶ τοῦ ἐπιμόνως ζητοῦντός τι). Διὰ τὴν χρῆσιν πβ. Πλάτ. Γοργ. 485 B «άνιψ μον τὰ ὀταν». Μοῦ πῆραν τ' ἀφτὶ μὲ τοὺς φωνές τον (ἐπὶ τῶν ὀχληρῶς φωνασκούντων). Τοῦ τὸ λέγω 'σ τ' ἀφτὶ (μυστικά. Πβ. ἀρχ. Εύριπ. Ιων 1521 «εἰς οὖς τοὺς λόγους εἰτεῖν θέλω»). 'Απ' τὸ στόμα σου καὶ 'σ τοῦ Θεοῦ τ' ἀφτὶ! (εὐχὴ πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ συζητουμένου). "Εχουν καὶ οἱ τοῖχοι ἀφτὶ (προτροπὴ ὅπως μὴ λέγωνται μεγαλοφώνως πράγματα μυστικά). Απὸ τὸ ἐν τοῖς μπαίνουν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο βγαίνουν (ἐπὶ τοῦ τελείως ἀδιαφοροῦντος διὰ τὰ λεγόμενα τῶν ἀλλων καὶ μὴ συγκρατοῦντος αὐτὰ εἰς τὴν μνήμην του). "Εχει γερὸ ἀφτὶ (ἀκούει καλά). Εἶναι δὲ η δῆλος ἀφτὶ (συνών. τῇ προηγουμένῃ). "Εχει ἀφτὶ ἡ ἔχει καλὸ ἀφτὶ (ἐπὶ δξείας μουσικῆς ἀντιλήψεως). "Εχω τ' ἀφτὶ μον (προσέχω. Πβ. μεταγν. Πλουτάρχ. Ηθ. 1113 C «ταῦτα τὰ ἐπη μέγα βοῶντός εστι τοῖς ὀταν ἔχουσιν»). Κάνω τ' ἀφτὶ μον τέσσερα (προσέχω πολὺ). "Ανοίγω - τεττάρων τ' ἀφτὶ μον (συνών. τῇ προηγουμένῃ). Βούλλων - κλείνω τ' ἀφτὶ μον (ἀποφεύγω νὰ ἀκούσω. Πβ. μεταγν. Πλουτάρχ. Ηθ. 143 F «δεῖ μάλιστα τὴν νοῦν ἔχουσαν ἀποκλείειν τὰ ὀταν καὶ φυλάττεσθαι τὸν ψιθυρισμόν»). Βάζω ἀφτὶ ἡ τ' ἀφτὶ (ώτακουστῶ).

